

**RUH SAĞLIĞINA YÖNELİK HİZMETLERDE
KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI**

Psikiyatristlerin, Klinik Psikologların ve Psikolojik Danışmanların
Kişisel Veri İşleme Sorumluluğu ve Yasal Yükümlülükleri

bilgi notu

*Yavuz
Firat*
A V U K A T

Telefon: +905356067216 E-mail: av.yavuzfirat@pm.me
PTT KEP yavuz.firat@hs01.kep.tr
Adres: Çankaya Mahallesi Atatürk Bulvarı (Protokol yolu) 160/4 Çankaya/Ankara

içindekiler

veri odaklı dünya	01
tarihsel gelişim süreci	02
kişisel veri nedir?	03
işlenme şartları	04
özel nitelikli kişisel veri nedir?	05
işlenme şartları	07
sır kavramı	08
hukuki belirsizlik	09
Anayasa Mahkemesine göre	10
Klinik Psikologların hukuki konumu	11
Psikolojik Danışmanlar (PDR) açısından durum	12
mevzuat boşluğu	13
hukuki yükümlülükler	16
fiziksel veri güvenliği	17
dijital veri güvenliği	18
idari önlemler	19
multidisipliner çalışmalarda veri güvenliği	20
idari para cezaları	21
Vastaamo Skandalı: Avrupa'nın En Karanlık Veri İhlallerinden Biri	23

VERİ ODAKLI DÜNYA

Veri odaklı bir çağda yaşamaktayız. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin mevzuat, bireylerin mahremiyetine saygı gösterilmesini ve kişisel verilerin hukuka uygun, adil ve şeffaf biçimde işlenmesini güvence altına almayı amaçlamaktadır.

Psikiyatristler, klinik psikologlar ve psikolojik danışmanlar, mesleklerini icra ederken hizmet sundukları bireylere ait ad, adres, iletişim bilgileri gibi genel nitelikli verilerin yanı sıra, sağlık verileri ve psikolojik değerlendirme sonuçları gibi özel nitelikli kişisel verileri de işlerler. Bu tür verilerin niteliği gereği, veri güvenliği ve gizliliği konularında mesleki sorumluluklar büyük önem arz etmektedir.

Veri koruma hukukunun temel ilkeleri çerçevesinde, işlenen her bir kişisel veri belirli, açık ve meşru bir amaca dayanmalı; yalnızca bu amaçla sınırlı, ölçülü ve ilgili mevzuata uygun şekilde kullanılmalıdır. Kişisel veri işleme süreçleri, özellikle GDPR, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) ve ikincil düzenlemelerde öngörülen usul ve esaslara uygun olarak yürütülmelidir. Bu kapsamda, ruh sağlığı alanında hizmet sunan her gerçek ve tüzel kişi, yalnızca etik değil aynı zamanda hukuki yükümlülükler doğrultusunda veri koruma uyumu sağlamakla yükümlüdür.

Bu çerçevede, ruh sağlığı alanında hizmet sunan tüm gerçek ve tüzel kişiler, yalnızca meslek etik ilkelerine değil, aynı zamanda açıkça tanımlanmış hukuki yükümlülüklere de tabidir. Bu nedenle, kişisel verilerin korunmasına yönelik uyum süreçlerinin eksiksiz şekilde yerine getirilmesi, mesleki sorumluluğun ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir.

Kişisel verilerin korunması hakkı, bireyin insan onurunun korunması ve kişiliğini serbestçe geliştirme hakkının özel bir yansımasıdır. Bu hak, kişisel verilerin işlenmesi sürecinde bireylerin temel hak ve özgürlüklerini güvence altına almayı amaçlar.

Veri sorumlularının Veri Sorumluları Siciline (VERBİS) kayıt yükümlülüğü bulunsun ya da bulunmasın, kişisel verilerin korunmasına ilişkin mevzuata uyum sağlama yükümlülüğü tüm gerçek ve tüzel kişi veri sorumluları için geçerlidir. Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü (GDPR) kapsamında "veri sorumlusu" karşılığı olarak kullanılan "data controller" (veri kontrolörü) kavramı da bu kapsamda değerlendirilmektedir.

TARİHSEL GELİŞİM SÜRECİ

1970- İlk Veri Koruma
Yasası-
Hessen Planı

1977 - İnsan Hakları
Kanunu

1980- Kişisel Verilerin
Korunmasına İlişkin
Kanun

1981 - Kişisel Nitelikteki Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Şahısların
Korunmasına İlişkin Sözleşme (Avrupa Konseyi Verilerin Korunması Sözleşmesi
1995 95/46 EC sayılı Kişisel Verilerin İşlenmesi ve Serbest Dolaşımı Bakımından Bireylerin
Korunmasına İlişkin Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi Direktifi
2016- Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü (GDPR)

1973- Kişilerin
verilerinin korunmasıyla
ilgili düzenleme

1978- Elektronik Veri
İşlemesi, Veriler ve
Özgürlük Haklarına
ilişkin Fransız Kanunu

2016- Kişisel Verilerin
Korunması Kanunu

KİŞİSEL VERİ NEDİR?

Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü'ne (General Data Protection Regulation – GDPR) göre kişisel veri, tanımlanmış veya kimliği tanımlanabilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi olarak tanımlanır.

Kimliği tanımlanabilir kişi, doğrudan ya da dolaylı olarak bu veriler aracılığıyla kimliği belirlenebilen kişidir.

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na (KVKK) göre ise kişisel veri, kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgiyi ifade eder.

Bir kişinin belirli veya belirlenebilir kabul edilebilmesi, mevcut verilerin herhangi bir biçimde bir gerçek kişiyle ilişkilendirilebilmesi suretiyle, söz konusu kişinin tanımlanabilir hale gelmesi anlamına gelir.

Bu kapsamda, kişisel veriler yalnızca açık kimlik bilgilerini değil; aynı zamanda bireyin fiziksel, ekonomik, kültürel, sosyal ya da psikolojik özelliklerini yansıtan bilgiler ile kimlik numarası, vergi numarası, sosyal güvenlik numarası gibi kayıtlarla ilişkilendirilerek tanımlanmasına yol açabilecek tüm verileri kapsar.

KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENME ŞARTLARI

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 5. maddesi, kişisel verilerin işlenme şartlarını düzenlemektedir. Buna göre, kural olarak kişisel veriler ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemez. Ancak, maddenin ikinci fıkrasında yer alan istisnai hallerin varlığı durumunda, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel veri işlenmesi mümkündür.

Bu hükümler, kişisel veri işlemenin yalnızca rıza temelli değil; belirli hukuki ve fiili koşullarda da meşru bir zemine oturtulabileceğini göstermektedir. Ancak her halükarda, veri işleme faaliyetlerinin hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun, amacıyla sınırlı ve orantılı şekilde yürütülmesi gerekmektedir.

ÖZEL NİTELİKLİ KİŞİSEL VERİ NEDİR?

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 6. maddesi uyarınca, belirli kişisel veriler, bireyin özel yaşamı üzerinde daha derin etkiler yaratabilme potansiyeli taşıdıkları ve başkaları tarafından öğrenildiğinde ilgili kişinin mağduriyetine ya da ayrımcılığa uğramasına neden olabilecekleri için özel nitelikli kişisel veriler olarak kabul edilmektedir.

Bu kapsamdaki veriler; bireyin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf veya sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkumiyeti ve güvenlik tedbirlerine ilişkin verileri ile biyometrik ve genetik verileri içermektedir.

Ruh sağlığı alanında hizmet sunan profesyoneller açısından, özellikle şu tür veriler özel nitelikli sayılmaktadır:

Psikiyatrik tanılar ve hastalık geçmişi, terapi veya danışmanlık sürecinde tutulan seans notları, psikolojik test sonuçları, bireyin ruhsal durumuna ilişkin gözlemler ve değerlendirmeler, intihar eğilimleri, travma öyküsü, bağımlılık geçmişi gibi hassas psikososyal bilgiler, aile içi şiddet, cinsel istismar veya benzeri mahrem içerikli beyanlar, reşit olmayan bireylere veya özel risk gruplarına ilişkin psikolojik değerlendirmeler.

Özetle; kişinin kişisel öyküsünü, mevcut ruhsal ya da fiziksel sorunlarını ve bu sorunlarla ilişkili kişi ya da durumları içeren bilgiler, bireyin fiziksel ve ruh sağlığına ilişkin kişisel veriler kapsamında değerlendirilir.

ÖZEL NİTELİKLİ KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENME ŞARTLARI

Özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesi kural olarak yasaktır. Ancak, bazı istisnai hallerin varlığı durumunda bu verilerin işlenmesi mümkündür. 6698 sayılı Kanun'un 6. maddesi uyarınca, aşağıdaki şartlardan birinin gerçekleşmesi halinde özel nitelikli kişisel veriler, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir:

a) Kanunlarda açıkça öngörülmesi, b) Fiili imkansızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda olan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin ya da bir başkasının hayatının veya beden bütünlüğünün korunması için veri işlemenin zorunlu olması, c) İlgili kişi tarafından alenileştirilmiş kişisel verilerin, alenileştirme amacıyla sınırlı biçimde işlenmesi, d) Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlemenin zorunlu olması, e) Sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler ya da yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından; kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetlerinin planlanması, yönetimi ve finansmanı amaçlarıyla veri işlemenin gerekli olması, g) İstihdam, iş sağlığı ve güvenliği, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler ve sosyal yardım alanlarında, veri sorumlusunun hukuki yükümlülüklerini yerine getirebilmesi için veri işlemenin zorunlu olması, (f) Siyasi, felsefi, dini veya sendikal amaçlarla kurulmuş vakıf, dernek ve benzeri kuruluşların, kendi amaçları doğrultusunda, üyelerine, eski üyelerine veya bu kuruluşlarla düzenli temasta bulunan kişilere yönelik veri işlemenin, yalnızca ilgili mevzuata ve kuruluş amaçlarına uygun biçimde ve üçüncü kişilere açıklanmamak kaydıyla gerçekleştirilmesidir.

SIR KAVRAMI

Sır, bir kişinin yalnızca kendisinin bilmesini istediği, üçüncü kişilerle paylaşılmasını istemediği ve açıklanması halinde kişisel, mesleki veya sosyal zarar görme riski taşıyan bilgi olarak tanımlanabilir. Daha dar anlamda ise sır, açıklanmaması birey açısından yarar sağlayan, gizli kalması beklenen her türlü kişisel veri veya özel bilgiyi ifade eder.

Özellikle sağlık ve danışmanlık hizmetlerinde, bireylerin paylaştığı bilgiler—örneğin psikolojik değerlendirmeler, sağlık geçmişi, aile içi sorunlar veya mahrem yaşantıya ilişkin beyanlar—mesleki sır kapsamına girer. Bu tür bilgilerin korunması, hem meslek etiği hem de hukuki düzenlemeler açısından yükümlülük doğurur.

KLİNİK PSİKOLOGLAR VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLARIN SIR SAKLAMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ: HUKUKİ BİR BELİRSİZLİK

Kişisel verilerin korunması ve mahremiyet hakkı, çağdaş hukuk sistemlerinin temel bileşenlerinden biridir. Bu bağlamda, bireylerin özel yaşamlarına ilişkin bilgilerin, özellikle mesleki faaliyetler kapsamında elde edilen sırların korunması, yalnızca etik bir gereklilik değil, aynı zamanda anayasal ve cezai düzeyde güvence altına alınması gereken bir haktır.

Ancak Türkiye’de klinik psikologlar ve psikolojik danışmanlar açısından, sır saklama yükümlülüğünün hukuki dayanağı halen tartışmalıdır.

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI VE SIR SAKLAMA YÜKÜMLÜSÜ KAVRAMI

Anayasa Mahkemesi'nin 28.09.2017 tarihli 2016/125 Esas., 2017/143 Karar sayılı ilamında, “sır saklama yükümlülüğü altındaki kişiler” kavramı tartışılmış ve örnek olarak avukatlar, hekimler ve mali müşavirler gösterilmiştir. Mahkeme, bu kişilerin mesleki faaliyetleri gereği edindikleri bilgileri, zamana bağlı olmaksızın gizli tutma yükümlülükleri olduğunu ve bu yükümlülüğün kanuni dayanağa dayanması gerektiğini açıkça vurgulamıştır.

Bu bağlamda sır saklama yükümlülüğü, yalnızca meslek etiğine değil, açık bir yasal düzenlemeye dayanmalı; aksi halde Anayasa Mahkemesi'nin ölçütlerine göre bu kişiler “sır saklama yükümlüsü” sayılmamalıdır.

KLİNİK PSİKOLOGLARIN HUKUKİ KONUMU

Klinik psikologlar, özellikle bireylerin ruh sağlığına ilişkin değerlendirme, test uygulama, danışmanlık ve psikoterapi gibi faaliyetlerde bulunmaları nedeniyle doğrudan özel nitelikli kişisel verilerle çalışmaktadır.

Ancak:

Türkiye'de klinik psikologlar hakkında yürürlükte olan özel bir meslek yasası bulunmamaktadır.

1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun, yalnızca hekimleri kapsamakta; psikologları açıkça sağlık meslek mensubu olarak tanımlamamaktadır.

Türk Psikologlar Derneği Etik Yönetmeliği sır saklama yükümlülüğünü düzenlese de bu yalnızca etikdir, kanuni bir norm değildir.

KVKK çerçevesinde “veri sorumlusu” sıfatı taşıyıcılar da bu, sır saklama yükümlüsü sayılmaları için yeterli değildir.

Bu nedenlerle, klinik psikologlar fiilen sır saklama yükümlüsü gibi hareket etseler de, Anayasa Mahkemesi kararındaki kriterler uyarınca hukuken bu sıfatı taşımadıkları söylenebilir.

PSİKOLOJİK DANIŞMANLAR (PDR) AÇISINDAN DURUM

Psikolojik danışmanlık hizmeti sunan PDR uzmanları, çoğunlukla eğitim kurumlarında rehberlik faaliyetleri yürütmekte olup, sağlık hizmeti kapsamında değerlendirilmemektedirler.

Psikolojik Danışmanlar için:

Herhangi bir özel meslek yasası mevcut değildir.

MEB mevzuatında mahremiyet ve gizlilik ilkelerine dair hükümler yer almakla birlikte, bu durum yine etik veya idari düzenleme niteliğindedir.

KVKK kapsamında kişisel veri işleme faaliyetleri varsa, veri güvenliği yükümlülükleri doğar; ancak bu yine Anayasa Mahkemesi'nin aradığı anlamda meslek kaynaklı sır saklama yükümlüsü olduğu anlamına gelmez.

HUKUKİ VE MEVZUAT BOŞLUĞU

Klinik psikologlar ve psikolojik danışmanlar, hassas bilgiyle doğrudan çalıştıkları halde, kanuni düzeyde tanımlanmış bir sır saklama yükümlülüğü altında değildirler.

Bu durum, hem kişisel verilerin korunması hem de tanıklıktan çekinme hakkı, ceza sorumluluğu, mesleki disiplin gibi konularda ciddi hukuki belirsizlik yaratmaktadır.

Bu nedenle, psikologluk meslek yasasının çıkarılması ve bu yasada açıkça sır saklama yükümlülüğünün tanımlanması gereklidir.

BU DURUM NEDEN ÖNEMLİ

Anayasa Mahkemesi'nin içtihadı ışığında değerlendirildiğinde, yalnızca etik yönetmeliklere dayanan bir sır saklama yükümlülüğünün, hukuki koruma eşiğini karşılamadığı açıktır. Klinik psikologlar ve psikolojik danışmanlar gibi meslek gruplarının, hassas bilgiye eriştikleri halde sır saklama yükümlülüğü açısından kanuni temele sahip olmamaları, özellikle veri işleme yetkisi, tanıklıktan çekinme, cezai sorumluluk gibi birçok kritik konuda hukuki boşluk yaratmaktadır.

Bu hukuki belirsizlik, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 6. maddesi kapsamında da açıkça ortaya çıkmaktadır. Anılan maddenin 2. fıkrasının (c) bendi uyarınca, "sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından sağlık verilerinin kamu sağlığının korunması, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla" işlenmesi mümkündür. Bu hüküm, yalnızca kanuni düzeyde tanımlanmış sır saklama yükümlüsü olanlar için özel bir veri işleme istisnası yaratmaktadır.

Bu çerçevede, psikiyatrlar hekim sıfatı dolayısıyla hem sır saklama yükümlüsü hem de KVKK m.6/2-c kapsamında sağlık verilerini açık rıza aranmaksızın işleyebilme yetkisine sahiptir. Buna karşılık, klinik psikologlar ve psikolojik danışmanlar, açık bir yasal düzenlemeyle sır saklama yükümlüsü olarak tanımlanmadıkları için, aynı hükme dayanarak veri işleme yetkisi kullanamazlar. Bu durum, aynı mahremiyet düzeyinde çalıştıkları hâlde farklı hukuki çerçevelere tâbi olmaları sonucunu doğurur ve meslekler arası eşitsizliğe, hukuki belirsizliğe ve uygulamada riske neden olur.

Dolayısıyla, bu meslek gruplarının görevlerini etik ilkelere uygun biçimde yürütmelerine olanak tanıyacak ve aynı zamanda hukuki güvenliği sağlayacak şekilde, meslek yasalarının çıkarılması ve sır saklama yükümlülüğünün açıkça tanımlanması, hem birey haklarının korunması hem de veri sorumluluğu rejiminin sağlıklı işlemesi açısından zorunludur.

Ayrıca önemle vurgulanmalıdır ki, KVKK m.6/2-c hükmü, veri sorumlularına açık rıza almaksızın veri işleme yetkisi tanımış olsa bile, bu istisna KVKK'nın diğer hükümlerine uyum yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

Bu kişiler, VERBİS'e kayıt yükümlülüğü, aydınlatma yükümlülüğü, veri güvenliğine ilişkin teknik ve idari tedbirlerin alınması gibi tüm veri işleme süreçlerinde mevzuata tam uyum sağlamak zorundadır.

YÜKÜMLÜLÜKLER

Verilerin hukuka aykırı işlenmesini önlemek

Verilerin muhafazasını sağlamak amacıyla her türlü teknik ve idari tedbiri almak

Veri İhlal Bildirim Süresi

Verilere hukuka aykırı erişilmesini önlemek

Aydınlatma Yükümlülüğü

VERBİS Bildirimi (ana işleme konusunun sağlık veri olması nedeniyle zorunlu bildirim)

FİZİKSEL VERİ GÜVENLİĞİ

Danışan dosyaları (fiziki klasörler) kilitli dolaplarda ve sadece yetkili kişinin erişebileceği ortamda saklanmalı

Seans sırasında tutulan el yazısı notlar ile “kimlik bilgisi içeren danışan dosyası” ayrı klasörlerde tutulmalı, eşleştirilmesini sağlayacak herhangi bir sabit ID ya da isim yazılmamalı

Dosyalar yalnızca randevulu danışanla ilgili seans öncesinde çıkarılmalı, sonra tekrar yerine kilitlenmeli

Ofis içi temizlik/güvenlik personelinin bulunduğu alanlarda evrak açık bırakılmamalı

DİJİTAL VERİ GÜVENLİĞİ

Seans kayıtları, test sonuçları veya danışan notları bilgisayar ortamında tutuluyorsa:

- Belgeler şifrelenmiş dosya yapılarında saklanmalı
- Danışan bilgileri kişisel e-posta hesabı veya taşınabilir disklerde asla saklanmamalı
- Bilgisayarda danışana ait ad-soyad yerine takma ad/kod kullanılmalı, ayrı bir dosyada bu kodla gerçek kimliği eşleştiren liste bulunmalı (ve o liste ayrıca korunmalı).
- Her danışana özel “yalnızca kendisine ait” bir dijital klasör olmalı

Eğer çevrim içi terapi veya danışmanlık yapılıyorsa:

- Kullanılan platformların uçtan uca şifreleme destekli olması
- Seans linkleri ve görüşme şifreleri danışana kişisel iletişim kanalıyla gönderilmeli

İDARİ ÖNLEMLER

Danışanla ilk görüşmede imzalatılacak aydınlatma metni ve açık rıza formu hazırlanmalı

Özel nitelikli kişisel verilerin güvenliği ve aktarımına ilişkin prosedürlerin belirlenmesi

Her danışan için her veri işleme amacına ilişkin veri saklama süresi belirlenmeli; bu süreler sonunda ise veriler imha edilmeli

Veri ihlali hâlinde 72 saat içinde KVKK'ya ve gerekirse ilgili kişiye bildirim yapılacağı için iç prosedürü oluşturulmalı

Ofiste çalışan varsa (asistan, sekreter vb.), gizlilik sözleşmesi imzalanmalı, KVKK hakkında temel farkındalık eğitimi verilmeli

Ses veya video kaydı alınıyorsa hem yazılı hem açık rıza alınmalı ve saklama yöntemi açıkça belirtilmeli

Danışan bilgilerinin başka bir uzmana aktarılması gerekiyorsa, yalnızca gerekli kısmı paylaşılmalı, tüm dosya aktarımı yapılmamalı

Hassas nitelikteki kişisel verilerin, kişi veya kurumlardan gelen talepler doğrultusunda paylaşılması gerektiği durumlarda; bu verilerin fiziksel ortamda 'gizli' ve 'kişiyeye özel' ibarelerini taşıyan zarflar içerisinde iletilmesi esastır. Dijital ortamda aktarımın zorunlu olduğu hâllerde ise paylaşım, yalnızca PTT KEP (Kayıtlı Elektronik Posta) sistemi veya güvenli elektronik posta altyapısı aracılığıyla gerçekleştirilmeli

MULTİDİSİPLİNER ÇALIŞMALARDA İŞ BİRLİĞİ VE TAAHHÜTNAME ZORUNLULUĞU

Klinik psikologlar ve psikolojik danışmanlar, uygulama alanlarında zaman zaman psikiyatrlarla birlikte çalışan profesyonellerdir. Bu tür ortak hizmet sunumlarında kişisel ve özellikle özel nitelikli kişisel verilerin paylaşımı söz konusu olabileceğinden, veri güvenliğinin sağlanması için yazılı bir düzenleme yapılması gereklidir.

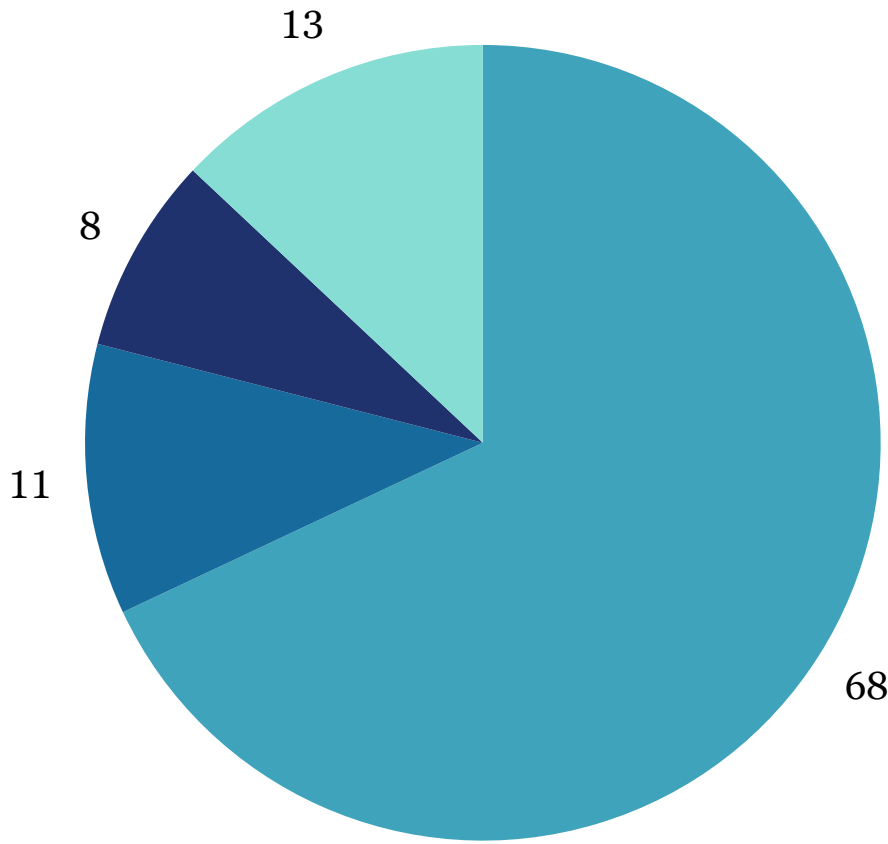
Bu bağlamda, klinik psikolog ve psikolojik danışmanların, birlikte çalıştıkları psikiyatrlar ile aralarında:

- Veri paylaşımı sınırlarını,
- Erişim yetkilerini,
- Tarafların hukuki ve etik sorumluluklarını,
- Veri aktarım koşullarını düzenleyen bir Veri Güvenliği Taahhütnamesi veya Ortak Veri İşleme Protokolü imzalamaları önerilir. Bu belge, aynı zamanda KVKK kapsamında veri sorumlusu ile veri işleyen(kimi ortak veri sorumlusu durumlarında) arasındaki ilişkiyi de tanımlayıcı nitelikte olabilir.

Özellikle:

- Danışanla ilgili psikiyatrik tanı, reçete, laboratuvar sonuçları gibi tıbbi bilgiler,
- Psikolojik test uygulamaları sonucu elde edilen veriler,
- Seans içerikleri ve gözlemler gibi bilgiler söz konusu olduğunda, taraflar yalnızca görev tanımları ve mesleki yetki sınırları içinde kalacak şekilde veri işleyebilmeli, bu süreci yazılı bir güvenlik ve gizlilik çerçevesiyle yönetmelidir.

İDARİ PARA CEZALARI

- Veri Güvenliği
- Aydınlatma Yükümlülüğü
- VERBİS
- Kurul Kararlarının Yerine Getirilmemesi

2025 yılı verilebilecek para cezaları

Aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirmeyenler hakkında uygulanacak idari para cezasının tabanı 68.083,00 TL ile 1.362.021,00 TL

Veri güvenliğine ilişkin yükümlülüklerin yerine getirmeyenler hakkında uygulanacak idari para cezasının tabanı 204.285,00 TL ile 13.620.402,00 TL

Kurul kararlarının yerine getirmeyenler hakkında uygulanacak idari para cezasının tabanı 340.476,00 TL ile 13.620.402,00 TL

Veri sorumluları siciline kayıt ve bildirim(VERBİS) yükümlülüğüne aykırı hareket edenlere uygulanacak idari para cezasının tabanı 272.380,00 TL ile 13.620.402,00 TL

Kişisel verilerin yurt dışına aktarılmasına ilişkin standart sözleşmelerin imzalanmasının Kurum'a bildirilmesi yükümlülüğüne aykırı hareket edenlere uygulanacak idari para cezasının tabanı 71.965,00 TL ile 1.439.300,00 TL

2024 yılı kesilen ceza miktarı: 552 Milyon 668 bin TL'dir.

ULUSLARARASI BASINA YANSIYAN KONU ÖZELİNDE HABER

www.bbc.com/turkce/articles/cv26zpxy94o

Finlandiya’da yaşayan Tiina’nın telefonu bir Cumartesi gecesi çaldı. Gelen, isimsiz bir e-posta idi. E-postada yalnızca adı ve sosyal güvenlik numarası değil; yıllar önce bir psikoterapi merkezinde yaptığı en hassas paylaşımlar da yer alıyordu. Gönderici, bu bilgileri psikoterapi hizmeti aldığı Vastaamo adlı merkezin veri tabanından elde ettiğini söylüyor, şirketin veri ihlalinin örtbas etmeye çalışıldığını iddia ediyordu. Ve tehdit ediyordu: “24 saat içinde 200 Euro gönder. Aksi takdirde her şey kamuya açık hâle gelir.”

Bu yalnızca Tiina’ya gönderilen bir tehdit değildi. En az 2.600 kişi, benzer e-postalarla şantaja uğradı. Bazıları zamanında ödeme yaptı. Ama artık çok geçti. Kendini internette "ransom_man" olarak tanıtan şantajcı, fidyeyi ödemeyenlerin bilgilerini karanlık ağda (darknet) yayınlamaya başlamıştı. Kısa süre sonra tüm veri tabanı – içinde çocukların, yetişkinlerin, suç itiraflarının, evlilik dışı ilişkilerin, intihar düşüncelerinin ve ağır travmaların kayıtlarıyla birlikte – internete sızdırıldı. Geri dönüşü olmayan bir yıkım yaşandı.

Finlandiya küçük bir ülke. Herkesin tanıdığı birini etkileyen bir olaydı bu. Bazı mağdurlar bu utançla başa çıkamadı; intihar edenler oldu. Yargılama sırasında mahkeme salonunda onlar için saygı duruşunda bulunuldu. Saldırıyı araştıran siber güvenlik uzmanları, “Bu, Finlandiya’nın gördüğü en yıkıcı siber saldırıydı,” dedi. Psikoterapi gibi en mahrem alanlardan biri, gizlilikten en çok koruma beklenen alan, en ağır şekilde ihlal edilmişti.

Veri sızıntısını gerçekleştiren kişi – Julius Kivimäki – 6 yıl 3 ay hapis cezasına çarptırıldı. Psikoterapi merkezi Vastaamo kapatıldı. Kurucu yöneticiye, hasta verilerinin güvenliğini sağlayamamak nedeniyle ertelenmiş hapis cezası verildi. Ancak bu cezalar, ifşa edilen on binlerce sır, yıkılan güven ve yaşanan intiharlar karşısında ne yazık ki birçok kişi için yetersizdi. Bugün hâlâ o veriler, internette dolaşımda. Silinmesi mümkün değil. Bir kere ihlal edilen mahremiyet, geri alınamıyor.

*Yavuz
Firat*
A V U K A T

Telefon: +905356067216 E-mail: av.yavuzfirat@pm.me
PTT KEP yavuz.firat@hs01.kep.tr
Adres: Çankaya Mahallesi Atatürk Bulvarı (Protokol yolu) 160/4 Çankaya/Ankara

